

JERNEJ SEVER IN NINA KOKELJ

Ljudje lahko doživimo zmajsko svobodo

Skrb za naravo se začne pri posamezniku in družini, pogosto pa ni prav poceni, ko se vključi še država. Jernej Sever in Nina Kokelj sta pod pokroviteljstvom Evropskega kmetijskega sklada in okriljem založbe Vida izdala ekološki roman za mladino *Varuhi življenja*. V fantazijsko obarvani zgodbi spremljamo družino na pustolovščini z avtodomom, pri tem pa bralci hkrati dobijo kopico namigov za zeleno prihodnost. Na naslovnici kraljuje koralno-oranžen svetlikajoč se zmaj, z avtorjema knjige pa smo se pogovarjali, zakaj ta vendarle ni osrednji lik zgodbe. Jernej Sever in Nina Kokelj sta pod pokroviteljstvom Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Katja Cah

Kako sta se – priznana pisateljica in filozof ter učitelj borilnih veščin – ujela za skupen projekt, mladinsko knjigo *Varuhi življenja*? Se že dolgo poznata? Kdo je avtor česa v besedilu?

Nina: Pozna se sto let. Ko sem kot mlada novinarka delala intervju z zbirateljem kitar, mi je predstavil svojega prijatelja Jerneja. Nejca. Češ da je ravno prikolesaril iz Francije in se bova zagotovo imela kaj pogovarjati. Nejc je spremljal moje pisanje, jaz sem občudovala njegovo delo, najine debate so bile res zanimive, navdihujoče, z njim sem leta 2009 naredila obširen intervju za revijo *Ona*. Ko me je povabil k sodelovanju, k pisanju mladinskega romana, sem povabilo navdušeno sprejela. Like sva zasnovala skupaj, nekaj časa skupaj tudi pisala, nekajkrat v telovadnici centra Premik, pisala tudi ločeno, pisanje je vmes tudi malo obtičalo ... Pomemben impulz za delo na romanu pa je bila odločitev vodje založbe Vida Valentine Smej Novak, da knjigo uvrsti v svoj program. Njene pripombe in sugestije so bile tehtne, finale pisanja je bil hiter, ubran, zmagovit.

Jernej: Prispeval sem večji del vsebine in zgodbe o zmajih. Nina je roman strukturirala, ga stilistično oblikovala. V procesu pisanja je bila moj dialoški partner.

Poučno-pustolovska pripoved je usmerjena precej futuristično, pa vendar, koliko vajinega otroštva in nostalgije se skriva v njej?

Jernej: V knjigi moja otroštvo ne igra močne vloge, sem se pa že kot otrok počutil precej prizadetega zaradi našega ravnanja s planetom in naravo. Za samo vsebino romana so pomembnejši

poznejše izkušnje s potovanj, poznavanje učinkovitega gibanja v borilnih veščinah, različnih telesnih in meditativnih tehnik, pa tudi izkušnje na področju oblikovanja vadbenega in učnega procesa, mojega študija ter raziskovalnega dela. Nisem delal v občutku nostalgije.

Nina: Jaz pa sem mojstrica sladke otožnosti in nostalgije, spominov na otroštvo na kmetiji na Svetem Andreju nad Zmincem, kjer smo živeli z naravo. Poleti smo spali v senu, kuhali na štedilniku na drva, imela sem svoje ovčke in dve kozi, zajce, kravo in potepuškega mačkona, ki mu je oče dal ime *Meine Gute Meine Liebe Meine Schone*. To, tako otroštvo me je oblikovalo, me inspiriralo tudi pri sodelovanju z Nejcem, pisanju *Varuhov življenja*.

Knjiga je prepletena z domišljijo, ko obujata zgodbe o zmajih. Zmaj na vzhodu sveta še vedno simbolizira srečo, na evropskih tleh naj bi bilo včasih tudi tako, a je bil predvsem zaradi krščanskega vpliva demoniziran. Kaj natančno predstavlja v knjigi ter zakaj je v določenem trenutku sporočeno, da ga lahko nadomesti zgolj človek?

Jernej: Pomen zmaja je blizu vzhodnjaškemu konceptu, a je kompleksnejši. Kljub temu je pripovedka o zmajih, ki je vpletena v pustolovsko zgodbo, zelo preprosta in jo na predstavitvenih urah borilnih veščin pripovedujemo že šestletnim otrokom. Zmaji so v svojem razvoju naredili pot, ki bi jo lahko nekoč prehodili tudi ljudje – pred milijardami let so nam bili zelo podobni in so skoraj uničili svoj planet. Potem so se naučili preusmerjati svoje agresivno vedenje in pohlep. Sloviti astrofizik Stephen Hawking je dejal, da problem človeškega obstoja ni v

Filozofija, ki jo promovira roman, je univerzalna in temelji na različnih tradicijah, ekološka problematika pa je skupen problem vsega sveta, pravita Nina Kokelj in Jernej Sever. FOTO LEON VIDIC

tehnologiji, ampak v naši nezmožnosti, da krotimo svoje agresivno vedenje. Roman ne problematizira tradicionalnega konflikta med dobrim in slabim. Ta dualizem je presežen prav v zgodbi o zmajih.

Nina: Pred 30 leti sem bila na praznovanju kitajskega novega leta v kitajskem predelu Melbourne, v Avstraliji. Takrat me je podoba zmaja prvič navdušila, me popolnoma prevzela. Kot me je kasneje prevzela in prepričala Nejčeva nadgradnja fascinacije z močjo. Tudi Nejca kot človeka dojemam kot pravega zmaja (*smeh*) in zmajске dele zgodbe sem le – zelo spoštljivo – nekoliko stilistično zloščila, sicer vanje nikakor nisem posegala.

V povezavi z zmaji pišeta o županu z živahnim pogledom in bralec nehoti pomisli na župana Ljubljane. Sta ga imela v mislih tudi vidva?

Nina: Ne, nanj nisem pomislila. Bi pa rada živela v Mestu tisočerih vrtov.

Jernej: Mesto tisočerih vrtov ni lepo samo, ker je ekološko, zeleno in urejeno, ampak je lepo tudi zaradi ljudi, ki so našli notranji mir in gotovost, kot ju je družina začutila v narodnem parku Severnega višavja. Ljudje v Mestu tisočerih vrtov do neke meje že živijo zmajsko filozofijo. Čeprav je Ljubljana resnično lepo in prijetno mesto in ima podjetnega in prodornega župana, ni bila izhodišče za opis Mesta tisočerih vrtov.

Ima tudi snežni leopard kakšno posebno simbolno oziroma sporočilno vlogo?

Jernej: Snežni leopard simbolizira edinstvenost, posebnost, lepoto, svobodo, tudi redkost narave in življenja v njej. Snežni leopardi lahko ohranijo svoje dostojanstvo, če jim bomo znali

V knjigi moje otroštvo ne igra močne vloge, sem se pa že kot otrok počutil precej prizadetega zaradi našega ravnanja s planetom in naravo.

Jernej Sever

pustiti svobodo in jih ne bomo zaprli v živalske vrtove samo zato, da bi ohranili njihov genetski material. Zaprt snežni leopard ni več isti leopard. Podobno velja za naš odnos do narave in samih sebe. Odkar smo ljudje začeli uporabljati jezik in izumljati zgodbe, smo poskušali svet okoli sebe ukalupiti v religiozne, filozofske in znanstvene koncepte, vendar nam na tak način življenje vedno vsaj malček pobegne. Čeprav nam koncepti lahko pomagajo razumeti nas same in svet okoli nas, so vendarle omejeni in včasih ustvarjajo konflikte tam, kjer so popolnoma nepotrebni. Življenje je treba doživljati in ga živeti. Ljudje na neki način lahko promovira zmajsko svobodo, ki jo promovira roman *Varuhi življenja*, takrat ko nismo več ujetniki lastnih konceptov in prepričanj, ki nas definirajo.

Narava in naše lastno telo pa potovanja nam lahko pomagajo, da doživimo in se naučimo gojiti občutek te svobode.

Nina: Svobode, da. Kako zelo je lep, snežni leopard!

Vzporedno s fantazijsko rdečo nitjo se vije tematika t. i. zelene ekono-